

Н. М. Вернигора,
канд. наук із соц. комунік.
Інститут журналістики
КНУ імені Тараса Шевченка

Vernyhora Nina,
Candidate of Sciences on Social Communications
Associate Professor
Institute of Journalism
Taras Shevchenko National University of Kyiv

УДК 007: 304: 655.5+82-92 (Марина Слов'янова)

Марина Слов'янова: редактор, публіцист, перекладач

Maryna Slovianova: editor, publicist, translator

РЕФЕРАТ. У статті йдеться про життєвий і творчий шлях сучасної української письменниці, редактора (з понад 55-річним досвідом роботи!) навчально-видавничої групи Інституту журналістики М. П. Слов'янової-Смілянської. У лютому 2015 року Марині Павлівні виповнилося 80 років, а вона продовжує плідно працювати в царині редагування наукових матеріалів, поданих для публікації у фахових збірниках Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. Підбиваючи підсумки понад 55-річної творчої роботи, М. П. Слов'янова упорядковує тритомник вибраних творів (1 том: художня проза, публіцистика; 2 том: переклади з молдовської та румунської мов; 3 том: твори для дітей), що невдовзі вийде друком.

Ключові слова: Марина Слов'янова, новеліст, публіцист, дитячий письменник, перекладач, редактор.

ABSTRACT. The article is dedicated to Maryna Slovianova-Smilianska's life and work. Maryna Slovianova-Smilianska is the modern Ukrainian writer, editor of scientific and publishing department of Institute of Journalism, who has over 55 years of professional experience. Maryna Slovianova accomplished 80 years in February 2015 and she continues effective work in the sphere of editing of scientific materials for occupational editions of Institute of Journalism of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Maryna Slovianova prepares three volumes of selection as a result of 55 years' work (the first volume: fiction; the second volume: translations from Moldovan and Romanian; the third volume: works for children).

Keywords: Maryna Slovianova, novelist, publicist, children's writer, translator, editor.

Коротка біографічна довідка. Слов'янова-Смілянська Марія Павлівна народилася 23 лютого 1935 р. у селі Воронків Рибницького району Молдавської РСР.

У 1953 р. закінчила Воронківську українську середню школу, в 1959 р. завершила навчання у Львівському державному університеті ім. Івана Франка, здобула фах журналіста.

З 1959 р. працювала за направленням завідувачем відділу листів і масової роботи в районній газеті (м. Винники), після переводу обіймала таку саму посаду в Новому Яричеві (обидва райони на Львівщині).

1962 р. виїхала до м. Києва на навчання для підвищення кваліфікації. Друкувалася в республіканських газетах і журналах («Колгоспне село», «Україна», «Вітчизна», «Літературна газета»), писала сценарії на республіканське телебачення. З жовтня 1964 р. – редактор, старший

редактор видавництва дитячої літератури «Веселка». У 80–90-х роках працювала в республіканському правлінні Товариства книголюбів, у журналах «Дніпро», «Піонерія». Друкувалася в союзних виданнях «Детская литература», «Літературна газета».

З грудня 1968 р. – член Національної спілки журналістів України.

З квітня 1992 р. – член Національної спілки письменників України.

З жовтня 2001 р. працює редактором навчально-видавничої групи Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка.

Народжена на Стрітення. Тільки найближчі друзі та рідня Марини Павлівни знають, що насправді народилася вона 15 лютого – на Стрітення, а в батьківській родині її називали Мариною. Спогади про дитинство суворі й теплі водночас. Їй було лише чотири роки, як від ядухи

(астми) помер 42-річний батько Павло Григорович, бо тривалий час працював на добуванні вапняків. Мама Текля Феофанівна лишилася з сімома дітками, найменшому з яких ще й двох років не виповнилося. Але в тісній хатині знайшлося місце для багатьох книг. «На почесному місці в нашій хаті завжди була книга», – пише в автобіографії Марина Павлівна. Про це турбувалася мама. Вона була людиною грамотною (в 1916 році закінчила церковно-приходську школу з похвальним листом), тож і дітей до книги прихилила. Згодом всі діти (окрім Анатолія, який 13-літнім загинув на початку війни в 41-му) здобули спеціальну та вищу освіту й працювали в різних галузях народного господарства. Марина Павлівна обрала журналістський фах.

У чотири роки вже вмiла читати. У школі навчалася добре, любила гуманітарні предмети, вірші запам'ятовувала з першого прочитання, мала гарну дикцію. Усе життя з теплом і любов'ю згадує М. П. Слов'янова своїх шкільних вчителів О. І. Ковальчук, В. В. Вербицького, О. М. Іванову. Вона щиро вдячна їм за педагогічний талант і душевну доброту до кожної дитини, а також за першу «педагогічну практику», адже їй частенько доручали «провести диктант».

Під час навчання в Львівському університеті ім. Івана Франка одержувала підвищену стипендію, адже вчилася відмінно, друкувалася в періодиці. З палким піднесенням пригадує Марина Павлівна свої перші практичні кроки в журналістиці та тих добрих і мудрих людей, які вплинули на її фахове визрівання. Та найбільше їй закарбувалися в пам'яті слова мами, коли за дорученням редакції молода кореспондентка Марина Слов'янова приїхала писати критичний матеріал про те, що в сусідньому селі погано працюють заклади культури. Мама, вислухавши суть редакційного завдання, запитала: «То це ти на весь світ розкажеш про тих «поганих» людей? І як їм після того жити? Ти собі поїдеш, а вони лишаться в селі...». Це навчило її уважно й відповідально ставитися не тільки до слова, а й до долі кожного, про кого те слово.

Під час навчання друкувалася в газетах «Молодець Молдавіи», «Вільна Україна», «Львівська правда», тому практику завжди захищала на відмінно. Дипломну роботу присвятила аналізу канадської газети «Українець Канади», яка виходила англійською мовою.

Багатогранність таланту. Ще під час навчання в університеті М. П. Слов'янова відвідувала не лише додаткові семінари з економіки промисловості та сільського господарства, а й вечірню музичну школу для дорослих.

Отримавши диплом та відпрацювавши належних три роки за направленням у редакціях районних газет (м. Винники, м. Новий Яричев на Львівщині), переїхала в селище Іванків Київ-

ської області, де працювала журналістом в газеті «Трибуна праці».

Редакторська біографія М. П. Слов'янової розпочалася в 1964 р. з посади редактора, а згодом старшого редактора науково-художньої літератури для дітей у видавництві «Веселка». З 1976 р. – редактор наукової літератури видавництва «Наукова думка». У газетах і журналах, окрім авторських творів, друкує також свої перші літературні переклади з молдавської та російської. Звернувши увагу на ті публікації, А. П. М'ястківський сказав якомось: «Годі Вам, Марино, переписувати чужі рукописи, беріться самі за серйозну роботу». З легкої руки Андрія Пилиповича видавництво «Дніпро» запропонувало М. П. Слов'янової зробити переклад творів видатного молдавського письменника Йона Друце. Згодом були твори Анни Лупан, Володимира Бешляге, Ніколає Вієру, Георгі Воде, Александру Мітру, Еміла і Герти Кепрару, Сільвії Челак, Георгі Георгиу, Аріадни Шаларь, Віри Малев, Джордже Менюка, Спиридона Вангелі, Миколи Савостіна, Віктора Прохіна та інших авторів. Більшість перекладів авторизовані.

У збірках «Вічно живі» (вид-во «Веселка»), «Дівчатка» (вид-во «Молодь») виходять друком нариси та розповіді Марини Павлівни про юних героїв.

Газета «Літературна Україна» час від часу друкує оповідання, новели і новелети М. П. Слов'янової, альманахи «Сузір'я» (вид-во «Дніпро») і «Гроно» (вид-во «Молодь») – переклади і публіцистику, журнал «Вітчизна» – сатиричні нариси, дитячі журнали «Однокласник», «Барвінок», «Малятко», «Пізнайко» – перекладні й авторські твори для дітей. Оповідання «Горобенятко», що було надіслане на конкурс до української бібліотеки у Філадельфію (США), здобуває першу премію. У різних видавництвах України виходять друком авторські книжки для маленьких читачів.

З жовтня 2001 року М. П. Слов'янова – редактор навчально-видавничої групи Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. П'ятнадцять років роботи у редакційному відділі, що готує до друку вісім наукових фахових видань із соціальних комунікацій, – це ще одна вкрай насичена і змістовна сторінка в творчій і трудовій біографії Марини Павлівни. Окрім статей до наукової періодики, М. П. Слов'янова редагує також підручники, посібники, навчально-методичні видання, довідники та монографії. Педагогічний талант – ще одна чеснота Марини Слов'янової, адже з-під її наставницького крила вийшли молоді талановиті редактори Наталя Бабійчук, Наталя Іщук, Анна Козуб, Наталя Шевченко, Наталя Переверзева, Іри-

на Ковальчук, Анна Гребенюк, Оксана Красенко, Людмила Репік та інші. Працює вона й зі студентськими редакційними колективами журналів «Світ комунікації», «Автор», «Навіть не...», «Файно бути українцем» і газет «Редактор», «Молодий журналіст» консультантом з редагування. Щиро відгукується на прохання кожного, хто потребує фахової консультації чи роз'яснення.

У свої 80 років Марина Павлівна продовжує навчатися. Вона щиро і захопливо йде назустріч усьому новому. Багато читає, любить людей, життя. Нині упорядковує тритомник власних напрацювань. Уже зараз можна сказати, що він буде доволі змістовним і багатогранним: у виданні представлено багато напрямів і жанрів – все багатство душі і таланту Марини Слов'янової.

Усім редакційним колективом вітаємо Марину Павлівну з ювілеєм, щиро долучаємося до роботи над тритомником. Ми розуміємо, що це видання стане ще однією безцінною перлиною у скарбниці української літератури.

Бібліографія М. П. Слов'янової (книжкові видання)

Авторські видання:

1. Слов'янова М. Реп'яшок : оповідання. – Київ : Видавець Сотніков О. С., 2002.
2. Слов'янова М. Малюк і Розбишак : цікаві оповідки для маленьких читачів. – Київ : Яблуко, 2006.
3. Слов'янова М. Як у казці. Цікаві оповідки для маленьких читачів. – Тернопіль : Навчальна книга – БОГДАН, 2012.
4. Слов'янова М. П. Дятликова пісня. Здрастуй, курчатко! : оповідання // Диво-читанка. 3-й клас. – Тернопіль : Навчальна книга – БОГДАН, 2007.

Перекладні видання:

1. Друце Й. Сила доброти нашої : романи : у 2 кн. / Йон Друце ; пер. з молд. М. П. Сло-

в'янової. – Київ : Дніпро, 1972. – Кн. 1 : Степові балади, 1972 ; Кн. 2 : Сила доброти нашої, 1972.

2. Лупан А. Треті півні : роман, оповідання / Анна Лупан ; [авторизований] пер. з молд. М. П. Слов'янової. – Київ : Дніпро, 1977.

3. Друце Й. Останній місяць осені : повість / Йон Друце ; [авторизований] пер. з молд. М. П. Слов'янової. – Вид. 2-ге. – Київ : Дніпро, 1979.

4. Чачко О. Штучний розум : наук.-худ. кн. / Олександр Чачко ; [авторизований] пер. з рос. М. П. Слов'янової. – Київ : Дніпро, 1982.

5. Друце Й. Запах стиглої айви : повість / Йон Друце ; [авторизований] пер. з молд. М. П. Слов'янової // Сучасна молдавська повість : збірник. – Київ : Дніпро, 1985.

6. Друце Й. Десять літ веснянкуватих : оповідання / Йон Друце ; упорядкув. та [авторизований] пер. з молд. М. П. Слов'янової. – Київ : Веселка, 1987.

7. Бешляге В. Вдома : роман / Володимир Бешляге ; [авторизований] пер. з молд. М. П. Слов'янової. – Київ : Дніпро, 1989.

8. Вієру Н. Людина у дзеркалі : романи [Трав'яні обручки. Річка й листя. Людина у дзеркалі] / Ніколає Вієру ; [авторизований] пер. з молд. М. П. Слов'янової. – Київ : Дніпро, 1989.

9. Воде Г. Дорога до школи : повість / Георге Воде ; [авторизований] пер. з молд. М. П. Слов'янової. – Київ : Веселка, 1989.

10. Бешляге В. Біль : роман / Володимир Бешляге ; [авторизований] пер. з молд. М. П. Слов'янової. – Київ : ЦК ЛКСМУ «Молодь», 1990.

11. Мітру А. У краю легенд, казки та легенди / Александру Мітру ; пер. з румун. М. П. Слов'янової. – Київ : Веселка, 1991.

12. Кепрару Е. Мати й дитина, книжка для молодих батьків / Еміл Кепрару та Герта Кепрару ; [авторизований] пер. з румун. М. П. Слов'янової. – Київ : Веселка, 1994.

Подано до редакції 15. 02. 2015 р.

Вернигора Н. М.

Марина Слов'янова: редактор, публіцист, перекладач.

РЕФЕРАТ. В статье речь идет о жизненном и творческом пути современной украинской писательницы, редактора (с более чем 55-летним опытом работы!) учебно-издательской группы Института журналистики М. П. Слов'янової-Смелянської. В феврале 2015 года Марине Павловной исполнилось 80 лет, а она продолжает плодотворно работать, редактируя научные материалы. Подводя итоги более чем 55-летней творческой работы, М. П. Слов'янової готовит к печати издание сочинений в трех томах (1 том: художественная проза, публицистика; 2 том: переводы с молдавского и румынского языков; 3 том: сочинения для детей).

Ключевые слова: Марина Слов'янової, новеллист, публіцист, дитячий письменник, перекладач, редактор.